

Poza tym osobny rozdział poświęcił autor instytucjom wykonywującym funkcje zlecone w zakresie administracji publicznej, jak spółdzielnie, fundacje, zakłady, stowarzyszenia itp. Zagadnienie to z punktu widzenia współczesnej struktury ustrojowej jest niezmiernie ciekawe i zasługuje na szersze opracowanie.

Trzeba podkreślić, że praca oparta jest na głębokiej i wnikliwej znajomości przedmiotu, porusza najistotniejsze problemy z dziedziny administracji publicznej, daje obraz współczesnego ustroju administracyjnego Polski i jednocześnie wskazuje kierunek, w którym pójdzie rozwój administracji w Polsce. Z uwagi na powyższe zalety praca ta niewątpliwie znajdzie się w ręku zarówno teoretyka jak również praktyka.

Antoni Słoma

Franciszek Daniluk, wojewódzki inspektor starostw—*Prawo karne sądowe i administracyjne*. Wydanie V poprawione i uzupełnione. Nakładem autora—1947 r. Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 3, s. 533.

Na całość pracy składa się XIII rozdziałów, przy czym w rozdziałach od I—VI autor podał teksty kodeksu karnego, prawa o wykroczeniach, przepisów wprowadzających k. k. i prawo o wykroczeniach, dekretów o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa, o odpowiedzialności za klęskę wrześniową i faszyzację życia państwowego, o wymiarze kary dla faszystów, - hitlerow. zbrodniarzy itd. W rozdziale zaś VII autor w sposób praktyczny ujął przepisy prawne z zakresu materialnego prawa karnego. Każde dwie strony tego rozdziału podzielone są na siedem rubryk. W pierwszej rubryce, zatytułowanej „Przedmiot”, autor podał nazwę przedmiotu lub czynności, których dotyczy przepis prawny. W następnej rubryce pn. „Istota wykroczenia” przytoczona jest treść przepisu. Następnie uwzględniony jest naruszony przepis z wyszczególnieniem artykułów odnośnej ustawy. Dalej podane są sankcje karne, skala wymiaru kar, postanowienia szczególne i sposób ścigania. Wreszcie w rozdziałach VIII—XIII autor w kolejności zamieścił artykuły z k.p.k. od art. 640—649, dalej teksty postępowania karno-

administracyjnego, następnie ustawy o wykonywaniu pracy na rachunek grzywny, a poza tym rozdziały III, V, VI — X i XVI o postępowaniu administracyjnym, które mają zastosowanie w postępowaniu karno-adm., w końcu teksty rozdz. II, III i VIII postępowania przymusowego w administracji, tudzież prawo o sądach obywatelskich.

Autor dokonał dużego wysiłku, ponieważ przepisy szczególne z zakresu materialnego prawa karnego są na ogół liczne, często zmieniane, przy czym w Dzienniku Ustaw w urzędach i bibliotekach na skutek wojny uległy najczęściej zniszczeniu, a jeśli pozostały, to zdekompletowane. Dlatego też przez wydanie tej pracy autor w znacznym stopniu ułatwił przede wszystkim władzom administracji ogólnej zadania wymierzania kar. Taki zresztą cel przyświecał autorowi i niewątpliwie cel zamierzony osiągnął.

Wielką zaletą pracy jest trafne ujęcie przedmiotów i czynności w porządku alfabetycznym, z którymi związane jest przestępstwo, przy czym przy każdej nazwie podana jest strona, na której znajduje się określenie istoty wykroczenia, naruszony przepis, sankcje karne i inne. Tego rodzaju układ w wysokim stopniu ułatwia pracę i szybko orientuje co do właściwości władzy orzekającej i przepisów prawnych.

Praca ta jednak nie jest pozbawiona usterek. W wydaniu V poprawionym i uzupełnionym winny być pominięte przepisy nieaktualne, a uwzględnione obowiązujące. Wtedy pracą taką można się bez zastrzeżeń posługiwać w praktyce. Tymczasem na str. 94 autor powołuje się na rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11.I.1923 r. (Dz.U.R.P. Nr 5, poz. 36), które zostało wydane na podstawie ustawy z dnia 2 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr 66, poz. 449), a ustawa ta została uchylona art. 5 ust. 4 przepisów wprowadzających k. k. i prawo o wykroczeniach, a tym samym zostało uchylone powołane rozporządzenie. W związku z wejściem w życie nowego prawa karno-skarbowego przestał obowiązywać dekret z dnia 12.XII.1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 15, poz. 85) o zwalczaniu potajemnego gorzelnictwa, str. 334. Nie obowiązuje również dekret z dnia 25.X.1944 r. (Dz.U.R.P. Nr 9,

poz. 49), powołany na stronie 342, rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 10.V.1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 24, poz. 156), na str. 344, rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 24.IV.1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 18, poz. 121), na str. 344, rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 29.V.1946 r. (Dz.U.R.P. Nr 24, poz. 158), na str. 346, rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29.V.1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 24, poz. 159), na str. 346, ustawa z dnia 22.IV.1936 r. (Dz.U.R.P. Nr 35, poz 272), na str. 226, rozporządzenie Prezydenta R. P. z dnia 20.X.1927 r. (Dz.U. R. P., poz. 846), na str. 426, ustawa z dnia 18.III.1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 306) na str. 226, ustawa z dnia 25.IV.1938 r. (Dz.U.R.P. Nr 34, poz. 293), na str. 382.

Być może, że praca oddana już była do druku przed ukazaniem się przepisów uchylających. Trudno jednak ustalić to, gdyż autor nie umieścił w pracy zastrzeżenia co do daty obowiązywania powołanych przepisów.

Poza tym autor powołuje się na przepisy, które—choć nie zostały uchylone—to jednak wskutek zmian zaszłych po wojnie stały się nieaktualne, np. rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 24.III.1928 r. (Dz. U. R. P., poz. 411) na str. 436, ustawa z dnia 5.VIII.1928 r. (Dz.U.R.P. Nr 56, poz. 447) na str. 382, ustawa z dnia 6.III.1923 r. (Dz. U. R. P. Nr 87, poz. 676) na str. 216, ustawa z dnia 28.III.1933 r. (Dz.U.R.P. Nr 31, poz. 270) na str. 202, rozporządzenie Prezydenta R. P. z dnia 6.IV.1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 294) na str. 162 i in.

Należałoby również dokonać poprawek odnośnie numeracji Dzienników Ustaw i pozycji, ponieważ w wielu wypadkach wkradły się pomyłki, np. na str. 96 zamiast pozycji 255, figuruje pozycja 655 i wiele in.

Ostatnią kolumnę rozdziału VII właściwiej byłoby określić „Władza orzekająca” zamiast „Sposób ścigania”. Bowiern przez sposób ścigania rozumie się ściganie zwyczajne, doraźne, sądowe, administracyjne. Tymczasem chodzi tu o władzę, która jest właściwa do orzekania. Wówczas zbytby było powtarzanie w tej kolumnie „orzekają”.

Ponieważ przepisy szczególne materialnego prawa karnego ulegają częstym zmianom i ostatnio zasięg ich znacznie się rozszerzył, dlatego byłoby pożądane, aby praca ta była co pewien czas uzupełniana nowymi przepisami z zaznaczeniem przepisów uchylonych. Wymaga to dużego wysiłku i środków materialnych. Skoro jednak praca ta spotkała się z uznaniem szerokich kół pracowników i stanowi niezbędną pomoc w szczególności dla władz administracyjnych, wysiłek włożony w uzupełnienie jej dałby pozytywne wyniki,

Antoni Słoma

Dr Stefan Moroz, *Ograniczenie własności prywatnej w zakresie administracji pocztowo-telegraficznej*. Kraków 1946, s. 74.

„W miejsce indywidualistycznego światopoglądu, patrzącego na właściciela prywatnego z punktu widzenia jego prawnopodmiotowego władztwa, zaczyna sobie coraz więcej zdobywać uznanie inny pogląd, że na właścicielu z tytułu tej jego własności spoczywają przede wszystkim pewne doniosłe obowiązki wobec społeczeństwa, które on pod odpowiedzialnością spełnić musi” (str. 15) — te słowa autora najlepiej może charakteryzują przesunięcia, jakie następują we wzajemnym stosunku prawa publicznego i prywatnego na skutek zmian ekonomicznych i społecznych. Jednocześnie Moroz zwraca uwagę, że spośród innych praw publicznych w prawie administracyjnym szczególnie mocno występuje konieczność ograniczania przez państwo prawa własności indywidualnej, bez czego często niemożliwe byłoby wypełnianie stale rosnących obowiązków administracji publicznej.

Powyżej przytoczone poglądy autora są jak gdyby wnioskiem wyciągniętym z dwóch pierwszych ustępów pracy, w których zastanawia się on nad pojęciem własności prywatnej i wpływem na nią prawa publicznego.

W dalszym ciągu Moroz przedstawia formy ograniczeń własności prywatnej przez prawo publiczne, które przybierają w pewnych wypadkach formę tak zw. „ustawowych ograniczeń”, w innych natomiast formę „wywłaszczeń”, przy tym jednak zazna-